

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 marca 2011 r.,
skargi N. S. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 2 czerwca 2009., wydanego w sprawie z
powództwa G. G. obecnie W., A. K. i E. M.
przeciwko N. S.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powodowej Gminy Ł.
o eksmisję i zakaz naruszania
i z powództwa wzajemnego N. S.
przeciwko G. G. obecnie W., A. K.
i E. M.
o ustalenie nieważności umowy,

- 1. odrzuca skargę**
- 2. zasądza od pozwanej i powódki wzajemnej N. S. na rzecz powodów i pozwanych wzajemnych G. W., A. K. i E. M. kwotę 2100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.**

Uzasadnienie

Pozwana i powódka wzajemna N. S. wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 2 czerwca 2009 r., wydanego w sprawie [...], którym oddalono jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 22 stycznia 2009 r., w sprawie [...]. Skarżąca wniosła również o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

W skardze podniosła zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 83 § 1 k.c. oraz nieuzasadnione zastosowanie art. 222 k.c., a także naruszenie prawa procesowego poprzez nieuzasadnione zastosowanie art. 385 k.p.c. oraz naruszenie art. 410 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię. Skarżąca wskazała, że wydany z naruszeniem powołanych przepisów wyrok jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 45 Konstytucji RP, art. 83 i 222 k.c. a także art. 385 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – stosownie do treści art. 424¹ § 1 k.p.c. – przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W wyjątkowych sytuacjach, określonych w § 2 powołanego przepisu, skarga przysługuje od prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

Skarżąca oparła skargę na treści art. 424¹ § 2 k.p.c. argumentując, iż w sprawie zachodzi wyjątkowy wypadek pozwalający na skorzystanie przez nią z tego szczególnego środka.

Wskazany jako podstawa skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przepis, a to art. 424¹ § 2 k.p.c., przewiduje iż w szczególnie uzasadnionych wypadkach, które mają charakter kwalifikowany, strona może wnieść skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

wyroku, mimo że nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Należy przy tym zaznaczyć, iż strona skarżąca musi wykazać że ów szczególny wypadek zachodzi, gdyż brak wykazania skutkuje odrzuceniem skargi przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie SN z dnia 18 maja 2007 r., IV CNP 48/07, niepublikowane), a ponadto ów „wyjątkowy wypadek” należy skonkretyzować i uprawdopodobnić (por. postanowienie SN z dnia 16 maja 2008 r., I CNP 21/08, niepublikowane).

W judykaturze wyrażono pogląd, iż dopuszczalność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia sądu pierwszej lub drugiej instancji, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, zależy od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. postanowienie SN z dnia 18 sierpnia 2006 r., I CNP 42/06, niepublikowane; postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 126/06, niepublikowane). Pojęcie wypadku wyjątkowego, uzasadniającego złożenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia odnosi, się zarówno do przyczyn niezgodności z prawem takiego orzeczenia oraz powodów, dla których strona nie skorzystała z możliwości jego zaskarżenia (por. postanowienie SN z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, niepublikowane).

W rozpoznawanej sprawie skarżąca podniosła, iż zachodzi szczególny wypadek, który uniemożliwił jej skorzystanie z innej drogi podważenia zaskarżonego skargą orzeczenia, a to skargi o wznowienie postępowania, albowiem skarga złożona przez pozwaną - powódkę wzajemną została przez Sąd Apelacyjny odrzucona; a ponadto skarżącej upłynął już termin do złożenia skargi kasacyjnej. Przytoczona przez skarżącą argumentacja nie pozwala na stwierdzenie, iż w sprawie zachodzi szczególny wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. „Wyjątkowy wypadek”, o którym mowa w tym przepisie odnosi się bowiem do sytuacji, w których wskutek okoliczności niezależnych od strony, takich jak np.: ciężka choroba, katastrofa czy błędne pouczenie pracownika sądu, nie skorzystała ona z przysługującego jej uprawnienia (por. postanowienie SN z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC, 2006 Nr 6, poz. 113). Tym samym nie dotyczy

tych sytuacji, w której strona miała możliwość skorzystania z innych środków zaskarżenia, jednakże z nich nie skorzystała, ewentualnie podjęła próbę skorzystania z nich, która się nie powiodła. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest bowiem środkiem prawnym przysługujący stronie „na wypadek” nieskorzystania z innych środków prawnych i nie stanowi „zastępczego” środka służącego wzruszeniu orzeczenia, w sytuacji gdy skorzystanie z innych środków nie powiodło się lub gdy strona zaniechała skorzystania z nich. W rozpoznawanej sprawie, skarżąca nie wykazała, aby w sprawie zachodził „wyjątkowy wypadek”, co stanowi podstawę do odrzucenia wniesionej przez nią skargi. Nie jest bowiem „wyjątkowym wypadkiem” odrzucenie złożonej przez skarżącego skargi o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania, w oparciu o art. 410 k.p.c., ani też upływ terminu na wniesienie skargi kasacyjnej.

W sprawie brak również podstaw do uznania, że wystąpiła niezgodność z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikająca z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy w oparciu o art. 424⁸ § 2 k.p.c. odrzucił skargę. Sąd Najwyższy zasądził od pozwanej – powódki wzajemnej N. S. na rzecz powodów – pozwanych wzajemnych G. W., A. K. i E. M. kwotę 2100 złotych tytułem kosztów postępowania skargowego, w oparciu o art. 108 k.p.c. w zw. z § 13 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).